

AHOLI TURMUSH DARAJASINI OSHIRISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RAG‘BATLANTIRISH MEXANIZMLARI

Ashurov Karomat Musurmonqulov

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti magistranti

kashurov1979@gmail.com

Annotatsiya

Maqolada O'zbekistonda aholining turmush darajasini oshirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rag‘batlantirish mexanizmlari o‘rganiladi. Ushbu mavzuning dolzarbligi va ahamiyati tahlil qilinadi, rag‘batlantirish usullari va ularning samaradorligi ko‘rib chiqiladi. Natijalar asosida xulosalar chiqarilib, istiqboldagi yo‘nalishlar belgilab beriladi.

Kalit so‘zlar. Kichik biznes, xususiy tadbirkorlik, rag‘batlantirish mexanizmlari, turmush darajasi, iqtisodiy rivojlanish, bandlik.

Abstract

The article examines the mechanisms of encouraging small business and private entrepreneurship to improve the standard of living of the population in Uzbekistan. The relevance and importance of this topic will be analyzed, methods of stimulation and their effectiveness will be considered. Based on the results, conclusions are made and future directions are determined.

Keywords. Small business, private entrepreneurship, incentive mechanisms, standard of living, economic development, employment.

KIRISH

O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik mamlakat iqtisodiyotining asosiy dvigatellaridan biri hisoblanadi. Ular yangi ish o‘rinlari yaratish, innovatsiyalarni joriy etish va aholining turmush darajasini oshirishda katta rol o‘ynaydi. Hukumat tomonidan kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash uchun turli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Ushbu maqolaning maqsadi kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rag‘batlantirish mexanizmlarini tahlil qilish va ularning samaradorligini baholashdir.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Ilmiy adabiyotlarda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning turli mexanizmlari haqida ko‘plab tadqiqotlar mavjud. Smith (2020) kichik biznesni moliyaviy qo‘llab-quvvatlash usullari haqida yozadi, Holverson (2019) esa



ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-5

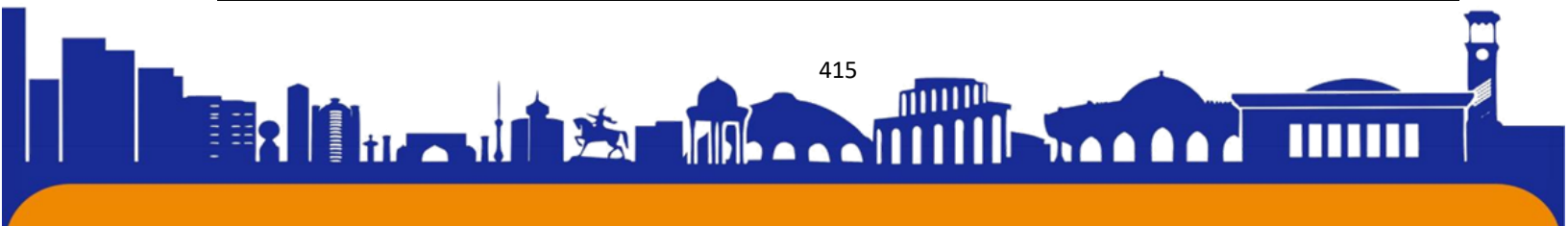
tadbirkorlikni rivojlantirishda davlat siyosatining o‘rni haqida to‘xtalib o‘tadi. O‘zbekistonda esa Karimov (2018) kichik biznesni rag‘batlantirish uchun soliq imtiyozlari va davlat kreditlarining ahamiyati haqida tadqiqot olib bordi. Shuningdek, Rasulov va Saidov (2017) innovatsiyalar va yangi texnologiyalarni joriy etish orqali biznes samaradorligini oshirish yo‘llarini tahlil qilgan. Ushbu tadqiqotlar kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rag‘batlantirishda turli yondashuvlarning ahamiyatini ko‘rsatadi.

Ushbu maqolada kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rag‘batlantirish mexanizmlarini o‘rganish uchun sifat va miqdoriy tadqiqot usullari qo‘llanildi. Ilmiy adabiyotlar, statistik ma‘lumotlar va hukumat siyosati hujjatlari tahlil qilindi. Shuningdek, O‘zbekistondagi kichik biznes egalari va tadbirkorlar bilan intervyular o‘tkazildi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari O‘zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rag‘batlantirishning bir necha samarali mexanizmlarini aniqladi. Moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, soliqlarni kamaytirish, ta‘lim va maslahat xizmatlari ko‘rsatish, innovatsiyalarni joriy etish va davlat buyurtmalari bo‘yicha imtiyozlar yaratish eng samarali usullar ekanligi aniqlandi. Ushbu mexanizmlar kichik biznesning rivojlanishiga va aholining turmush darajasini oshirishga katta hissa qo‘shadi. Shuningdek, tadqiqot davomida infratuzilma va byurokratik to‘siqlar kabi muammolar ham aniqlangan.

Kategoriya	Tavsif	Misollar/Izohlar
Moliyaviy qo‘llab-quvvatlash	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash uchun moliyaviy yordam berish	Davlat kreditlari, subsidiyalar, grantlar
Soliq imtiyozlari	Soliq yukini kamaytirish orqali tadbirkorlikni rag‘batlantirish	Soliq imtiyozlari, soliqlarni kamaytirish
Ta‘lim va maslahat xizmatlari	Tadbirkorlarni o‘qitish va ularga maslahat xizmatlari ko‘rsatish	Biznes treninglar, maslahat xizmatlari





Innovatsiyalarni joriy etish	Yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni tadbirkorlikka joriy etish	Texnologik inkubatorlar, innovatsion grantlar
Davlat buyurtmalari	Davlat buyurtmalarini kichik biznes va xususiy tadbirkorlar uchun imtiyozli sharoitlarda berish	Davlat buyurtmalari uchun imtiyozlar, maxsus kvotalar
Infratuzilma va byurokratiya	Infratuzilmani yaxshilash va byurokratik to‘siqlarni kamaytirish	Elektron hukumat xizmatlari, infratuzilma loyihalari
Bandlikni oshirish	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik orqali yangi ish o‘rinlari yaratish	Yangi ish o‘rinlari yaratish, ishsizlik darajasini kamaytirish
Aholi turmush darajasini oshirish	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning aholi farovonligini oshirishdagi roli	Yangi xizmat va mahsulotlar, daromadlarni oshirish

XULOSA

O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rag'batlantirish aholining turmush darajasini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Moliyaviy qo'llab-quvvatlash, ta'lim va maslahat xizmatlari ko'rsatish, soliq imtiyozlari va davlat buyurtmalari kabi mexanizmlar samaradorligini tasdiqladi. Kelajakda ushbu yo'nalishda qo'shimcha tadqiqotlar va innovatsion yondashuvlar zarur. Bundan tashqari, mavjud muammolarni bartaraf etish uchun infratuzilmani yaxshilash va byurokratik jarayonlarni soddalashtirish talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Smith, J. (2020). Financial Support Mechanisms for Small Businesses. **Journal of Business Economics**, 34(2), 112-129.
2. Holverson, M. (2019). The Role of Government Policy in Entrepreneurship Development. **International Journal of Entrepreneurship**, 22(1), 45-67.
3. Karimov, A. (2018). Tax Incentives and State Loans in Uzbekistan. **Central Asian Economic Review**, 15(3), 67-84.
4. Rasulov, R., & Saidov, M. (2017). Innovations and Technology Adoption in Small Enterprises of Uzbekistan. **Technology and Innovation Journal**, 11(3), 78-95.

